

Inspectie Justitie en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Ministerie Justitie en Veiligheid
T.a.v. mevrouw J.P.M. Lazeroms
Waarnemend pSG
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.inspectie.jenv.nl

Datum 8 januari 2020
Onderwerp Uitkomst oriëntatie inzake melding JCvSZ

**Ons kenmerk
2790882**

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in
uw brief behandelen.*

Geachte mevrouw Lazeroms,

Op 8 mei 2019 verzocht uw ambtsvoorganger de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: Inspectie) om een melding van de heer over het Justitieel Centrum voor Somatische Zorg (hierna: JCvSZ) nader te bezien. In deze brief rapporteert de Inspectie over de uitkomst van de oriëntatie die zij heeft uitgevoerd naar aanleiding van deze melding.

In de brief van 8 mei 2019 heeft uw ambtsvoorganger het volgende aan de Inspectie gevraagd:

1. De heer en de drie andere melders in de gelegenheid te stellen om aan te geven op grond van welke eigen waarnemingen en overige informatiebronnen naar hun mening de veiligheid van gedetineerden en personeel tot op de dag van vandaag gevaar loopt;
2. Op grond van de gesprekken met de heer en de drie overige melders, het bronnenmateriaal dat zij aanleveren en alle andere informatie die de Inspectie relevant acht, te beoordelen of nader onderzoek naar de veiligheid van gedetineerden en personeel gerechtvaardigd is;
3. Vervolgonderzoek in te stellen indien dat naar het oordeel van de Inspectie gerechtvaardigd is;
4. U en de hoofd directeur Dienst Justitiële Inrichtingen (hierna: DJI) te rapporteren over de bevindingen, conclusies en aanbevelingen.

Naar aanleiding van het verzoek van uw ambtsvoorganger heeft de Inspectie het volgende gedaan:

- een gesprek gevoerd met de heer en twee andere melders (een vierde persoon heeft zich teruggetrokken);
- het door hen aangeleverde bronnenmateriaal beoordeeld;
- de DJI gevraagd versneld een audit Safety, Security & Housing (hierna: SSH-audit) uit te laten voeren door de auditdienst;
- een onaangekondigd tweedaags inspectiebezoek gebracht aan het JCvSZ;
- afstemming gezocht met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: IGJ); kwaliteit van de zorg ligt bij de IGJ, kwaliteit van de taakuitvoering van justitiële organisaties ligt bij de Inspectie JenV.

Gesprek en bronnenmateriaal

De Inspectie heeft de heer [] en de andere twee melders op 31 mei 2019 in de gelegenheid gesteld om op grond van eigen waarnemingen hun verhaal te doen met betrekking tot de veiligheid van gedetineerden en het personeel. Daarnaast heeft de heer [] na het gesprek op meerdere momenten bronnenmateriaal aangeleverd.

Inspectie Justitie en
Veiligheid

Datum
8 januari 2020

Ons kenmerk
2790882

Aan het begin van het gesprek heeft de Inspectie toegelicht dat zij toezicht houdt op de kwaliteit van de taakuitvoering van de uitvoeringsorganisaties op het terrein van justitie en veiligheid, hieronder valt onder andere het gevangeniswezen. Daarbij is aangegeven dat de Inspectie kijkt naar de huidige situatie in het JCvSZ en niet naar situaties uit het verleden. Ook is benoemd dat de Inspectie niet gaat over de kwaliteit van zorg. Het toezicht daarop ligt bij de IGJ. Tevens is aangegeven dat de Inspectie niet oordeelt over individuele zaken, zoals arbeidsgeschillen.

Tijdens het gesprek heeft de heer [] aangegeven dat hij [] geen werkzaamheden meer verricht in het JCvSZ. Dit naar aanleiding van een conflict met zijn toenmalige leiding. Volgens de heer [] was er sprake van intimidatie en een angstcultuur in het JCvSZ. De situaties die de heer [] hierover beschrijft, deden zich voor in 2017 en zijn voornamelijk gelieerd aan een leidinggevende die inmiddels niet meer werkzaam is in het JCvSZ.

Verder uitte de heer [] zijn zorgen over de veiligheid van zowel gedetineerden als het personeel van het JCvSZ. Zijn zorgen hebben betrekking op bedrijfshulpverlening (hierna: BHV) en de werking van het portofoonsysteem in het JCvSZ. Op basis van het bronnenmateriaal dat na het gesprek is verstrekt, blijkt het ook te gaan om situaties die zich in 2019 hebben voorgedaan. Het gaat hierbij onder andere om informatie uit vier evaluatieformulieren na de inzet van de BHV bij enkele brandalarmen in de PI Haaglanden (waaronder het JCvSZ valt).

SSH-audit

Op basis van het gesprek met de heer [] de overige melders en het aangeleverde bronnenmateriaal heeft de Inspectie de DJI gevraagd om versneld een SSH-audit uit te laten voeren door de auditdienst. Deze SSH-audit is op 6 en 7 augustus 2019 uitgevoerd. De Inspectie heeft de bevindingen van de SSH-audit vervolgens bestudeerd. Uit de SSH-audit is naar voren gekomen dat de BHV op orde is. Dit is volgens de auditdienst o.a. gebleken uit de evaluatieverslagen van de uitgevoerde BHV-oefeningen, maar ook tijdens een door de auditdienst live uitgevoerde inzet.

Een aandachtspunt, zoals blijkt uit de SSH-audit, is wel het verouderde portofoonsysteem. De audit toonde aan dat tijdens een live uitgevoerde inzet de portofoonverbinding af en toe stoorde, maar dat dit niet heeft geleid tot verstoring van de inzet. Verder blijkt uit de audit dat ten aanzien van het portofoonsysteem een nieuwe aanbestedingsprocedure loopt. In een brief van 10 september 2019 aan de divisiedirecteur GW/VB heeft de Inspectie aangegeven dat zij erop vertrouwt dat dit aandachtspunt adequaat wordt opgepakt en dat de auditdienst hierop zal toetsen bij de follow up van de SSH-audit.

Inspectiebezoek

Op 30 en 31 oktober 2019 heeft de Inspectie een onaangekondigd bezoek gebracht aan het JCvSZ om zich op die manier een eigen beeld te vormen ten aanzien van de veiligheid en cultuur in het JCvSZ. Gedurende dit bezoek heeft de Inspectie gesproken met justitiabelen, medewerkers, afdelingshoofden, directieleden, leden van de ondernemingsraad (OR) en de Commissie van Toezicht (CvT). Ook heeft de Inspectie een e-mailadres geopend waar medewerkers van het JCvSZ zich konden melden, mochten zij niet in de gelegenheid zijn geweest om tijdens het bezoek met de inspecteurs in contact te komen of indien zij anoniem hun verhaal wilden doen.

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Datum
8 januari 2020

Ons kenmerk
2790882

Veiligheid

Ten aanzien van de veiligheid in algemene zin is de Inspectie zich bewust van de complexe setting waarin medewerkers en leidinggevenden in het JCvSZ werkzaam zijn. In de taakuitvoering dient voortdurend de balans tussen veiligheid en zorgverlening in acht te worden genomen. Uit de gesprekken met medewerkers, afdelingshoofden en leden van de directie blijkt dat er oog is voor dit krachtenveld. Wel bestaan er verschillende zienswijzen over hoe deze balans het beste kan worden ingevuld. Voor zover de Inspectie tijdens het bezoek en in de gesprekken heeft kunnen vaststellen is er voldoende aandacht voor de fysieke veiligheid van medewerkers en justitiabelen. De bevindingen van de Inspectie tijdens het bezoek en op basis van gesprekken met medewerkers zijn in lijn met wat in de SSH-audit over de BHV en het portofoonsysteem is gerapporteerd.

Cultuur

Verder stelt de Inspectie op basis van het bezoek en de gesprekken vast dat het JCvSZ een organisatie in ontwikkeling is. Met de komst van nieuwe leidinggevenden begin 2019 is er meer aandacht gekomen voor de zogenaamde penitentiaire scherpte. Tegelijkertijd is ook de aansturing van het personeel versterkt. Op grond van het bezoek en de gesprekken constateert de Inspectie dat een groep van circa 10 medewerkers (op een totaal van 90 medewerkers¹ in het JCvSZ) moeite heeft om met deze nieuwe koers om te gaan. Zij ervaren spanning in hun dagelijkse werk. Sommige medewerkers van deze groep spreken over een angstcultuur en hebben moeite in de omgang met de leiding. Beeldvorming over de leiding en groepsdynamiek spelen hierbij een rol, evenals de meer directere stijl van leidinggeven.

De Inspectie is zich ervan bewust dat elke organisatieverandering met wrijving gepaard kan gaan. De afgelopen jaren zijn er veel personele wisselingen in de leiding geweest. Die hebben ook wat gevraagd van de medewerkers, zeker van hen die al jarenlang in het JCvSZ werkzaam zijn. De Inspectie acht het van belang dat de leiding aandacht blijft houden voor de spanning die bij een deel van de medewerkers leeft.

In de gesprekken die de Inspectie met leden van de directie en afdelingshoofden van het JCvSZ had, gaven zij er blijk van rekening te houden met deze spanning en wrijving in de organisatie. Elke vier maanden komen medewerkers (zowel verpleegkundigen als ook penitentiaire inrichtingswerkers) bij elkaar om over de ontwikkelingen in de organisatie te praten. Ook is er geïnvesteerd in teamoverleggen en één-op-één gesprekken met medewerkers. De directie heeft de Inspectie toegezegd dat zij hierin blijft investeren.

¹ Dit betreft naast executieve medewerkers, ook bijvoorbeeld het middenkader.

Conclusie

Op basis van het voorgaande concludeert de Inspectie:

- De angstcultuur die de heer [] beschrijft, heeft betrekking op situaties die zich voordeden in 2017 en zijn voornamelijk gelieerd aan een leidinggevende die niet meer werkzaam is bij het JCvSZ. De Inspectie kan zich voorstellen dat de werkstijl van een leidinggevende van invloed kan zijn op de werkcultuur. De Inspectie kan omstandigheden uit het verleden echter niet betrekken bij haar beoordeling van de huidige kwaliteit van de taakuitvoering die zij met haar bezoek aan het JCvSZ heeft waargenomen. Vanuit veiligheidsoogpunt beoordeelt de Inspectie de huidige kwaliteit van de taakuitvoering in het JCvSZ als passend.
- De Inspectie constateert op basis van de uitgevoerde SSH-audit dat de BHV op orde is. Verder vertrouwt de Inspectie erop dat het aandachtspunt van het verouderde portofoonsysteem wordt opgepakt en dat de auditdienst dit ook zal toetsen bij de follow up van de SSH-audit.
- De Inspectie stelt verdér vast dat het JCvSZ een organisatie in ontwikkeling is. Een groep van circa 10 medewerkers heeft moeite om met deze nieuwe koers om te gaan. Zij ervaren spanning in hun dagelijkse werk. Sommige medewerkers van deze groep spreken over een angstcultuur en hebben moeite in de omgang met de leiding. De Inspectie is zich ervan bewust dat elke organisatieverandering met wrijving gepaard kan gaan. Hoewel de Inspectie het sentiment in deze groep begrijpt, heeft zij geen aanwijzing dat dit breder in het JCvSZ als zodanig wordt ervaren. In de gesprekken die de Inspectie met de directie en de afdelingshoofden van het JCvSZ had, gaven zij er blijk van bewust te zijn van en rekening te houden met deze gevoelens.

Op grond van het bovenstaande ziet de Inspectie geen aanleiding om een nader onderzoek in te stellen naar het functioneren van het JCvSZ. Het JCvSZ is een organisatie in ontwikkeling. Het is van belang dat de huidige leiding de tijd krijgt om de verbeterplannen verder vorm te geven. Volgens de Inspectie is het wel zaak dat de directie oog blijft houden voor de ervaren spanning bij een deel van de medewerkers. Hierover heeft de Inspectie gesprekken gevoerd met de vestigingsdirecteur van de PI Haaglanden (waaronder het JCvSZ valt) en de divisiedirecteur GW/VB.

De Inspectie zal de heer [] de directie van de PI Haaglanden, de divisiedirecteur GW/VB en de hoofddirecteur DJI op de hoogte stellen van haar bevindingen. Een afschrift van deze brief zal de Inspectie ook toesturen aan de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

H.C. Faber
Hoofdinspecteur-directeur

Inspectie Justitie en
Veiligheid

Datum
8 januari 2020

Ons kenmerk
2790882